HÖGSKOLAN I BORÅS

# Lärare för förskoleklass och grundskolans fritidsverksamhet I

## Teacher for preschool class and compulsory school recreational activities I

30 högskolepoäng
30 credits

---

**Ladokkod:** LFR001
**Version:** 2.0
**Fastställd av:** Institutionsstyrelsens kursplaneutskott 2011-01-11
**Gäller från:** VT 2011

**Nivå:** Grundnivå
**Huvudområde (successiv fördjupning):** Didaktik (G1F)
**Utbildningsområde:** Undervisning
**Ämnesgrupp:** Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
**Förkunskapskrav:** För student som läser sin första inriktning:

- Deltagande i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng, där minst 15 högskolepoäng skall vara godkända, därav all VFU

För student som läser sin andra inriktning:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Minst 45 högskolepoäng från den första inriktningen ska vara godkända, därav all VFU
- Minst 15 högskolepoäng från närmast föregående termin ska vara godkända, därav all VFU

**Betygsskala:** Underkänd eller Godkänd

---

### Innehåll

**Delkurs 1: Fritid, samverkan och lärande, 18 hp**
Delkursen belyser fritidsverksamhetens historiska uppkomst samt samtida innehåll och uppdrag. Fritidsverksamhet beskrivs genom den samverkan som är vanligt förekommande med andra institutioner. Delkursen problematiserar även gemensamma beröringspunkter och innehållsmässig mångfald där yrkesidentitet och ett tydligt ledarskap är centrala begrepp. Vidare fokuseras och behandlas begreppet fritid i relation till olika perspektiv på lärande. Utöver detta beskrivs den fria tidens pedagogik både i teoretiska begrepp och i skapande uttrycksformer. Slutligen tas individens lärande, utveckling och behov upp i relation till de gruppkonstellationer som förekommer i fritidsverksamhet samt hur detta påverkar barns utveckling. I delkursen ingår verksamhetsförlagd utbildning, där studenten ges möjligheter att integrera teori och praktik.

**Delkurs 2: Utomhuspedagogik och hälsa 12 hp**
Delkursens innehåll belyses ur ett hälsovetenskapligt perspektiv. Begreppet hälsa definieras och analyseras. Vidare behandlar delkursen faktorer som utmärker ett hälsofrämjande ledarskap och individens upplevelse av hälsa. Tonvikt är lagd på utomhusverksamhet och friluftsaktiviteter. I delkursen diskuteras även effekter av hälsopedagogiska kvaliteter av friluftsliv och utomhuspedagogik samt behandlas friluftsliv som mål och metod. Delkursens innehåll skall belysa och problematisera rörelsens, aktivitetens och kostens hälsoeffekter. I delkursen ingår sammanlagt en veckas verksamhetsförlagd utbildning.

### Mål

**Delkurs 1: Fritid, samverkan och lärande, 18 hp**
Efter genomgången delkurs skall studenten kunna:

- redogöra för hur institutioner för fritidsverksamhet har vuxit fram och utvecklats i samhället över tid
- beskriva olika perspektiv på begreppen tid och fritid som är centrala för fritidsverksamhet
- ge exempel på perspektiv på lärande som är relevant för fritidsverksamhet

- redogöra för fritidsverksamhetens uppdrag utifrån gällande styrdokument och beskriva fritidsverksamhetens kvalitetsarbete och organisation
- ge exempel på individers och gruppers lärande, behov och utveckling ur ett genus- och mångkulturellt perspektiv samt i perspektivet en hållbar utveckling
- beskriva ledarskap i relation till yrkesrollen samt till den mångfald av aktiviteter som en lärare i fritidsverksamhet genomför
- genomföra observationer och analysera hur val av arbetssätt och metoder kan påverka barns möjligheter till lärande
- tillämpa ett tematiskt arbetssätt, där de estetiska arbetsformerna används som ett sätt att undersöka, bearbeta och dokumentera
- redogöra för den yrkesroll som är förbunden med fritidspedagogik och ett yrkesutövande i fritidsverksamhet samt den samverkande roll som förekommer mellan skola, hem, föreningsliv och andra samhällsaktörer
- använda datorn som ett pedagogiskt hjälpmedel

**Delkurs 2: Utomhuspedagogik och hälsa 12 hp**
Efter genomgången delkurs skall studenten kunna:
- redogöra för hälsobegreppets omfattning och innebörd och vad som utmärker ett hälsofrämjande arbetssätt och ledarskap
- redogöra för lekens och rörelsens betydelse för barnets utveckling
- redogöra för kostens inverkan på individens hälsa och prestationsförmåga samt för hur socialt hållbar utveckling kan relateras till hälsobegreppet
- redogöra för effekter av rörelse och lek i såväl inne- som utemiljö
- genom ett tematiskt arbetssätt planera, leda och utvärdera aktiviteter i utomhusmiljö
- förstå innebörden av barns sociala samspel utifrån ett pedagogiskt ledarskap

Studentens VFU bedöms enligt bedömningskriterier för inriktningstermin 1.

## Undervisningsformer

**Delkurs 1: Fritid, samverkan och lärande, 18 hp**
Föreläsningar, seminarier och workshops samt studiegruppsarbete. I delkursen ingår tre veckors verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

**Delkurs 2: Utomhuspedagogik och hälsa 12 hp**
Föreläsningar, gruppövningar/diskussioner, seminarier, studiegruppsarbete, verksamhetsförlagd utbildning samt laborativa moment i utemiljö.

Undervisningen bedrivs på svenska.

## Examinationsformer och betygsskala

**Delkurs 1: Fritid, samverkan och lärande, 18 hp**
En individuell skriftlig tentamen, en individuell skriftlig inlämningsuppgift, litteraturseminarier och närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

**Delkurs 2: Utomhuspedagogik och hälsa 12 hp**
Delkursen examineras genom en skriftlig redovisning som genomförs i grupp, genomförda och utvärderade friluft- och utomhusaktiviteter med barngrupp i utemiljö, litteraturseminarier och en individuell skriftlig tentamen.

Student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen på den kursplan som student är antagen till. Den här kursen upphör och ges nu vt 11 för sista gången. Student kommer att erbjudas åtta (8) tentamenstillfällen inom loppet av tre (3) år. Dock gäller alltjämt grundregeln att student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen.
När det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen ska studenten ha rätt till två (2) praktiktillfällen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

## Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

## Studentinflytande och utvärdering

**Delkurs 1: Fritid, samverkan och lärande, 18 hp**
Före delkursstart kallas studenterna till kursplanering. Delkursen utvärderas muntligt under delkursens gång. Kursen avslutas med en enskild, skriftlig utvärdering vid kursens slut.

**Delkurs 2: Utomhuspedagogik och hälsa 12, hp**
Före delkursstart kallas studenterna till kursplanering. Delkursen utvärderas muntligt under delkursens gång. Delkursen avslutas med en enskild, skriftlig utvärdering vid delkursens slut.

## Övrigt

Kursen ingår i Lärarutbildningen.
Kursplanen är tidigare fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2010-01-15.

**Bilaga: Litteraturlista för Lärare för förskoleklass och grundskolans fritidsverksamhet I (LFR001)**

**Delkurs 1: Fritid, samverkan och lärande, 18 hp**

**Litteratur**


Banér, Anne (red.) (2003). *Barns fritid.* Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Univ. (200 s).

Bardon, Ingrid (2009). *”På fritids tänker man inte på att man lär sig saker”.* Lärande på fritidshem. Jönköping: Högskolan i Jönköping. Högskolan för lärande och kommunikation. (50 s.)

Berggren, Leif (red.) (2000). *Fritidskulturer.* Lund: Studentlitteratur. (s. 17-70, 186-212, 79 s).

Elofsson, Niklas (2008). *Lärande i fritidshem.* Jönköping: Högskolan i Jönköping, Högskolan för lärande och kommunikation. (20 s).

Enochsson, Annbritt (2007). *Internetsökningens didaktik.* Stockholm: Liber. (150 s.)

Johansson, Inge & Holmbäck Rolander, Ingrid (red.) (2000). *Vägar till pedagogiken i förskola och fritidshem.* 1. uppl. Stockholm: Liber. (235 s).

Klerfelt, Anna (1999). Fritidshem och skola – miljöer för lärande. I Carlgren, Ingrid (red.). *Miljöer för lärande.* Lund. Studentlitteratur. (23 s).

*Kvalitet i fritidshem [Elektronisk resurs]: allmänna råd och kommentarer.* (2007). Stockholm: Skolverket. (35 s).
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1727>

Kärrby, Gunni & Sheridan, Sonja (2003). *Pedagogisk kvalitet i skolan: PQS.* Lund: Studentlitteratur (150 s).

*Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94.* (2006). Stockholm: Skolverket.
Tillgänglig: http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069 (17 s.)

*Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11.* (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: http://www.skolverket.se/ Kap. 1-2 (13 s.) samt kursplan för kursen relevanta ämnen (max 7 s. per kursplan)

Modig, Jonas & Ohlsson, Jonas (2008). *Fritidspedagogens yrkesroll.* Växjö: Växjö universitet, Institutionen för pedagogik. (30 s).

Parling, Britt-Marie (2006). *När intresse blir kunskap: fritidspedagogikens mål och medel.* Stockholm: Lärarförbundet. Tillgänglig: <http://www.lararforbundet.se/web/shop2.nsf/81fd9969356536f5c1256e5a003339b3/97662F996C865662C12570AF0000A404/$file/Nar_intresse_blir_kunskap.pdf> (20 s).

Pellegrini, Anthony & Holmes, Robyn (2006). The role of recess in primary school. I Singer, Dorothy, Michnick Golinkoff, Roberta & Hirsh-Pasek, Kathy (red.). *Play=learning.* Oxford: Oxford university press. (16 s).

Rask, Stig Roland (2006). *När det gamla möter det nya. Om skolan och den nya tekniken.* Solna: Ekelund. (95 s.)

Rubenstein Reich, Lena. & Wesén, Bodil. (1986). *Observera mera!* Lund: Studentlitteratur. (79 s.)

Scarlett, W. George (2005). *Children´s play.* Thousand Oaks, CA: Sage Publications (kap. 9, 17 s).


Ytterligare litteratur enligt lärarens anvisningar (ca 150 s).

**Delkurs 2: Utomhuspedagogik och hälsa, 12 hp**

**Litteratur**

Bagöien, Tor Egil & Storli, Rune (2002). *Lag en naturlekeplass – prinsipper og praktiske ideer.* Oslo: Gyldendal Akademisk, Norsk Forlag. (93 s.)

Broholmer, Marie, Karlsson, Per, Leijding, Tommy (2001). *Ät bäst – kost, idrott & hälsoutveckling.* Malmö: SISU idrottsböcker (Urval 119 s).

Brugge, Britta, Glantz, Matz & Sandell, Klas. (2007). *Friluftslivets pedagogik.* 3. uppl. Stockholm: Liber utbildningsförlag. (Urval 116 s.)

Dahlqvist, Matts (2007). *Kommunikation.* 5. uppl. Uppsala: Liber förlag. (173 s.)

Danielsson, Mia. (2006). *Health Behaviour in School-Aged Children.* A WHO Collaborative Study. Sandviken: Statens folkhälsoinstitut. (85 s.)

Ericsson, Ingegerd. (2005). *Rör dig – Lär dig, Motorik och inlärning.* Stockholm: SISU idrottsböcker (177 s.)

Gustafsson, Lars H. (2009). *Elevhälsa börjar i klassrummet.* Lund. Studentlitteratur AB. (165 s.)

Huitfeldt, Åke et. al. (1998). *Rörelse & Idrott.* Stockholm: Liber förlag. (Urval 155 s.)

Lundegård, Iann, Wickman, Per-Olof & Wohlin, Ammi. (2004). *Utomhusdidaktik.* Lund: Studentlitteratur. (urval ca 75 s.)

Molander, Kajsa et. al. (2007). *Att lära matematik UTE.* Falun: Naturskoleföreningen. (131 s.)

Myndigheten för skolutveckling (2005). *Fysisk aktivitet för bättre kunskapsutveckling – slutrapport.* Tillgänglig: <http://www.skolutveckling.se/publikationer/nya publikationer> (21 s.)

Raustorp, Anders (2004). *Att lära fysisk aktivitet.* Bildning i rörelse, livsstil och hälsa. Uppsala: Kunskapsföretaget AB. (90 s.)

Szepanski, Anders et al. (2006). Utomhuspedagogikens särart och möjligheter ur ett lärarperspektiv. En interventionsstudie bland lärare i grundskolan. *Didaktisk tidskrift*, vol. 16, no. 4. Jönköping: Jönköping University Press. (19 s.)

*Uppladdningen® idrott: guiden till hur du ökar din prestationsförmåga genom att ge kroppen rätt energi.* 12., rev. uppl. (2007). Stockholm: Lantmännen Food R & D. Tillgänglig på Internet: <http://www.cerealia.nu> (51 s.)

*Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94.* (2006). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069 (17 s.)

*Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2010.* (2010). Stockholm: Skolverket .
Tillgänglig: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442 (16 s.)

*Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11.* (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: http://www.skolverket.se/ Kap. 1-2 (13 s.) samt kursplan för kursen relevanta ämnen (max 7 s. per kursplan)

Wahlström, Gunilla (2005). *Samspel och ledarskap.* Stockholm: Liber förlag. (140 s.)

Wahlström, Gunilla (1996). *Hantera konflikter – men hur?* Metodbok för pedagoger. Stockholm: Runa förlag. (145 s.)